

שיחת השבוע

חב"ד
צנרת
אגודת
חב"ד
כל המצולל אחד

698 סניפים,
בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

שמרנות והתחדשות, כמו עץ

יש הסבורים שהתחדשות משמעותה גדיעת העץ הקיים, שלילת העבר. עלינו להאמין בצמיחה המבוססת על הגזע והשורשים שעליהם גדלנו

ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, מעורר אותנו להתבונן בעץ וללמוד ממנו.

אחד הדברים הבולטים באילן הוא השילוב בין שמרנות להתחדשות. בשונה מבעלי-חיים שהיום הוא כאן ומחר במקום אחר, העץ נשאר באותו מקום, השורשים אותם שורשים והגזע אותו גזע. ועם זה יש בו התחדשות וצמיחה, ענפים חדשים, עלים רעננים, פירות טריים.

השילוב הזה הוא סודה של צמיחה אמיתית. יש הסבורים שהתחדשות משמעותה גדיעת העץ הקיים, שלילת העבר, ביטול כל מה שנעשה עד כה. בשם הקידמה הם מוחקים מורשת של דורות וסבורים שגילו את אמריקה.

סוד השינוי האמיתי

לפני שנים, באחת מוועידות הקיבוץ הארצי, היכה על חטא אחד מהוגי הדעות של התנועה: "הרסנו את העולם הישן מתוך רצון לבנות עולם חדש, אבל לא השכלנו להבין שמוחורבות יש פרנסה רק לארכיאולוגים". והוא צדק. גדיעת האילן אינה התקדמות ואינה התפתחות. קיצוץ הנטיעות הוא הרס וחורבן, לא פריחה וצמיחה.

היהדות מתפתחת וצומחת כמו עץ – מתוך שמירה על השורשים והגזע עתיקי היומין.

היא מגיבה על אתגרי השעה בגילוי חלקים בתורה הנחוצים במיוחד לעמידה באתגרים האלה. אל מול תחלואי העולם המודרני הצמיחה היהדות את תורת החסידות, שמפיחה רוח חיים בחיי היהודי ומעניקה לנו כוחות להתמודדות העכשווית. אלה צמיחה והתקדמות אמיתיות. השילוב הזה הוא מורה דרך לכל אחד ואחת

יש חדש

חינוך שיסב לכם נחת

רשת חינוך חב"ד, אהלי יוסף-יצחק ליובאוויטש, פותחת השבוע את הרישום לשנת הלימודים הבאה. מוסדות הרשת המגוונים מיועדים לכלל האוכלוסיות בישראל, ובהם התלמידים/ות הננים מחינוך איכותי של ערכים בין אדם למקום ובין אדם לחברו, לצד מקצועיות לימודית בלתי-מתפשרת. מהרו להירשם. חפשו את המוסד הרלוונטי בעבורכם: גן חב"ד, בית חינוך חב"ד, שלהבות חב"ד, תלמוד תורה חב"ד. פרטים באתר: reshetch.org רישום-כללי

מאבק הרבנים

הרבנים הראשיים לישראל, ומאחוריהם כלל רבני ישראל, יוצאים למאבק ברפורמות שמנסה לחולל המשרד לענייני דת בתחומי הכשרות והגיוור. לדברי הרבנים, הרפורמות האלה יגרמו אנדרלמוסיה בתחומים מרכזיים אלה, ויגרמו לכך שלא יהיה אפשר לסמוך על תעודת כשרות או גיור של מוסדות המדינה. רבני העולם מגבים את מאבק הרבנים.

נס בשיבא

רגע מרגש היה ביום חמישי שעבר במרכז הרפואי שיבא, כאשר הרבנים מנחם קוטנר ומשה גרונברג, ממטה צעירי חב"ד למען נפגעי הטרור, ביקרו את איציק סעידיאן, שנפגע אנושות לפני כמה חודשים. להפתעתם ביקש איציק להניח תפילין וקרא שמע ישראל בהתרגשות.

מאיתנו. לבנות נדבך על נדבך, להוסיף עוד החלטה טובה ומעשה טוב. לא לחשוב ששינוי אמיתי בא עליידי מהפכות והרס דווקא. להאמין בצמיחה המבוססת על הגזע והשורשים שעליהם גדלנו.

גם אנחנו מתחדשים

גם גיליון זה של 'שיחת השבוע' מנסה לעשות עכשיו את השילוב הזה – להתחדש תוך שמירה על המתכונת הישנה והמוכרת. במשך שנים רבות נמנענו משינויים דרמטיים, מתוך תחושה שציבור הקוראים הנאמן אוהב את המבנה הקיים, צמד הדפים המתומצת, עם המדורים הקבועים, שכל אחד ואחת מוצאים בהם את מה שמעניין אותם.

ואולם אחרי שלושים וחמש שנות הופעה סדירה, מדי שבוע בשבוע, נראה לנו שבכליזאת הגיע הזמן להתחדש. אנחנו מכפילים את מספר עמודיו של העלון, מוסיפים כפולת עמודים לילדים, מרווחים יותר כמה מדורים ועושים אותם נעימים יותר לקריאה, ומוסיפים מדור חדש, ששייב על שאלות בחיינו. כל זה לצד התחדשות עיצובית בסגנון עכשווי יותר.

ועדיין העלון שומר על מתכונתו המוכרת. אנחנו מקווים כי הקוראים הנאמנים יתרגלו מהר לשינויים האלה, ויוסיפו לחטוף, כדרכם, את גיליונות 'שיחת השבוע', ולהעשיר בהם את שולחן השבת בביתם.

חידוש נוסף הוא בתחום ההפצה – מעכשיו ניתנת אפשרות לכל קהילה, בית כנסת, יישוב וכדומה להזמין (בתשלום עלות) את הגיליונות ישירות אליהם, וכך יקבלו את הכמות הדרושה להם בסדרות ובקביעות.

נשמח לקבל את תגובותיכם, הערותיכם והארותיכם, ונשתדל לתקן להכין בעבורכם גיליון שבועי עשיר תוכן, מושקע ומגוון, בעזרת ה' יתברך.

זמני השבוע

אסיקים

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
16:17	16:38	16:25	16:40	16:43	16:34
17:36	17:37	17:35	17:38	17:41	17:38

לקרוע את ים המחשבות

קריעת ים סוף, שעליה מספרת פרשתנו, צריכה להתקיים גם בעבודת האדם. הוא נדרש 'לקרוע' את ים המחשבות שטורדות את מנוחתו. אמנם נאמר (שיר השירים ח, ז): "מִיָּם רַבִּים לֹא יִקְלָו; לְכַבֹּת אֶת הָאֵהָבָה וּנְהַרֹת לֹא יִשְׁטָפוּהָ", היינו שהמחשבות המטרידות ('מים רבים') לא ינצחו את האהבה החבויה בכל נפש מישראל, אבל עדיין בכוחן להסיח את דעתו של האדם ולטרוד את מנוחתו.

המחשבות נמשלות לים. כשם שהים מכסה ומסתיר את מה שבתוכו, כך המחשבות כמוסות בנפשו של האדם. פעמים האדם מתבייש לגלות את מחשבותיו, וכך הן נשארות חבויות ונסתרות, כמו היצורים שבמעמקי הים.

הים חוסם

בתוך-תוכו האדם יודע שטרדותיו הן דאגות שווא. הלוא הוא יהודי מאמין, וברור לו שהקב"ה

זן ומפרנס לכול, וימציא גם לו את פרנסתו. הוא יודע שעליו לסמוך על ה' יתברך ולבטוח בו. אך 'ים המחשבות' עדיין מציף אותו.

לכן ראשית העבודה היא 'לקרוע את הים'. ים סוף המקורי חסם את הדרך לארץ ישראל, שהיא 'ארץ אשר עיני ה' אלוֹקֶיךָ בה', וההשגחה העליונה ניכרת בה בבירור. גם בנפשו של כל יהודי יש 'ארץ ישראל', שהיא הרצון הטבעי והפנימי למלא את רצון הקב"ה. 'ארץ' - כדברי חז"ל (בראשית רבה ה, ח): "למה נקרא שמה 'ארץ'? שרצתה לעשות רצון קונה"; ו'ישראל' - על שם 'כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל'. אבל הנקודה הפנימית הזאת חסומה על-ידי 'ים' המחשבות.

הטוב מכריע

קודם כול צריך שהקב"ה יסיר מהיהודי את הדאגות הממשיות בענייני פרנסה ובריאות וכדומה. אמנם גם אחרי שהדאגות האלה יורדות ממנו, עדיין הוא גורם לעצמו דאגות וטרדות מעניינים שאין בהם ממש; אבל יש כלל "אחרי רבים להטות", וכאשר לא יהיו דאגות

ברוב הדברים שיש בהם ממש, גם המיעוט שאין בו ממש - יתבטל.

ידיעת דבר זה מעניקה כוח להתגבר על כל הקשיים ולהילחם עם היצר, מתוך ידיעה שהחלק הטוב הוא הרוב, ולכן ביכולתו לגבור על הרע, שהוא המיעוט.

נשמות בגלגול

מובא בכתבי האריז"ל שרוב הנשמות שבדורנו אינן נשמות חדשות, אלא נשמות שבאות שוב בגלגול. מכיוון שכך, יש לכל אחד ואחת הטוב שעשו בגלגולים הקודמים. הרע שהיה בעבר מתבטל, מכיוון שמציאותו חולפת, ואילו הטוב נצחי ומצטבר והולך, והוא קיים בנשמתו של כל יהודי.

יהודי צריך לדעת שהטוב שבו קיים ונצחי, גם אם אינו מרגיש זאת, ולעומתו, הרע חולף ומתפוגג ואין לו מציאות אמיתית. לכן דורנו דווקא, שנהנה מהזכויות המצטברות של כל הדורות שקדמו לו, יזכה לבואה של הגאולה האמיתית והשלמה במהרה בימינו.

(תורת מנחם, כרך כב, עמ' 249)

אמרת השבוע

פירות בשפע

הסידים רבים באו לבית מדרשו של רבי יצחק אייזיק מזידיצ'וב לט"ו בשבט. הצדיק נהג לחלק פירות לכל המסובים, וכל אחד ואחד ראה זכות לעצמו לקבל פרי.

באותה שנה האורחים היו רבים כל-כך שאף-על-פי שהכינו על השולחן פירות רבים, הם לא הספיקו לכל הקהל.

קם רבי יצחק אייזיק והכריז: "פירות אתם מבקשים? אומר לכם איפה הם מצויים - 'אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה... ותלמוד תורה כנגד כולם'. צאו ועסקו בתורה ותמצאו בלי דוחק ובלא טורח פירות למכביר, חוץ מהקורן הקיימת והשמורה לכם לעולם הבא".

לוח יומי ללימוד הרמב"ם

(במסלול פרק אחד, כתקנת הרבי מליובאוויטש)

ש"ק	א'	ב'
הל מטמאי משכב ומושב. פרק ז	פרק ח	הל שנומת. פרק א
ג'	ד'	ה'
פרק ב	פרק ג	פרק ד

לשמיעת השיעור היומי שלחו הודעת ווצאפ עם המילים 'רמב"ם פרק אחד' למספר 058-7554144 וקבלו את השיעור מדי יום לטלפון האישי

הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

ראש השנה לאילנות

- "אותו תשחית וזכרת" (סוד מעליו - רש"י). (תענית ז)

חובה לעשות פירות

לכן האדם נמשל לעץ השדה, כי כשם שהעץ עושה פירות, כן השכל חייב לעשות 'פירות' - להשפיע על המידות ולעוררן לאהבת ה' ויראתו, ושרגשות אלה יתבטאו בקיום המצוות הנקראות "פִּירֵי" (סוטה מז).

(הרבי מליובאוויטש)

תפילה על האילן המיוחד

"באחד בשבט ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים: בחמישה עשר בו" (משנה ראש השנה א, א). למה לא נאמר ראש השנה לאילנות, בלשון רבים, כמו בשאר הדברים - לשמיטין, לזיבלות לירקות? יש בזה רמז למה שקיבלנו מרבותינו, שיש להתפלל בט"ו בשבט לה' יתברך שיזמין לנו לסוכות אתרוג כשר, יפה ומהודר. זהו 'לאילן' - האילן המיוחד הנחוץ לקיום המצווה לקחת "פרי עץ הדר".

(בני יששכר)

מן המעיין

קץ מגולה

"אמר רבי אבא, אין לך קץ מגולה מזה" (סנהדרין צח). כל זמן שאין ישראל על אדמתם, אין הארץ נותנת פירותיה כדרכה; אבל כשתחזור ליתן פירותיה, זה 'קץ מגולה', שקרב לבוא זמן גאולה.

(מהרש"א)

לא אילן סרק

אדמו"ר הזקן אמר לאברך אחד, למדן מופלג, שנכנס ל'יחידות' בפעם הראשונה: "כי האדם עץ השדה". אילן, כשאינו עושה פירות, נעשה אילן סרק. אפשר להיות בקי בש"ס וחס ושלום להיות אילן סרק. צריכים לעשות פירות. מה התועלת בתורתך ועבודתך, אם לא הארת אור, להכניס אור בעוד יהודי?

האדם כעץ השדה

וכי אדם עץ שדה הוא? אלא משום דכתיב "כי ממנו תאכל ואתו לא תכרות", וכתיב "אותו תשחית וזכרת". הא כיצד? אם תלמיד-יחכם הגון הוא - ממנו תאכל, ואתו לא תכרות (למוד הימנו - רש"י), ואם לאו

ערכת התוכן של חב"ד

מגזין חב"ד

הסיפורים מעוררי ההשראה שלכם, ההגות של תורת החסידות, החוויות המרגשות מבתי חב"ד והדומיות המרתקות שפותחות את הלב

או חפשו בוגול 'מגזין נשמה' • chabad4u.org.il • 073-3943399

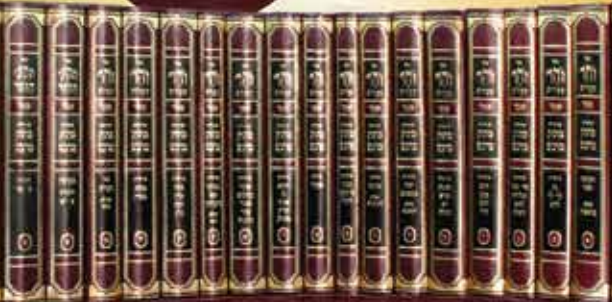

לרצל היולא יתפישו סיננים
סיננים להפעת הוואר הקדוש.

חלוקת אלף סטים
וזהו הקדוש לבתי כנסת
להצטרפות: m62502325@gmail.com

לומדים וזהו הקדוש 15 דקות
ונכנסים להגלה ענקית
להצטרפות: 079-5205088

מעמד תפילת המקובלים
וסגולת הייג על הציון הקדוש

אור מופלא אצלך בבית

אור הוואר הקדוש
הידוע כמסוגל לברכה ושמירה בבית
עם הפירוש הנפלא והערב

'מתוק מדבשי'

שבוכותו אלפים כבר מתענגים
בלימוד הוואר

הבא עכשיו
אור וברכה לביתך!

הפצת לימוד הוואר הקדוש + עריכת והוצאת
ספרי 'מתוק מדבשי' + שיעורים בווואר
הקדוש + רשת כוללים ללימוד הוואר הקדוש
+ כולל חצות ללימוד תורת הנסתר

המוקד המיוחד:

1800-350-330

שָׂרֵשׁ, נִצֵּר, חֲטָר. תהליך הופעתו של המלך המשיח מתואר בנבואת ישעיהו בדימויים הלקוחים מעולם האילנות: 'וַיֵּצֵא חֲטָר מִגֵּזַע יֵשׁוּ, וְנִצֵּר מִשָּׂרְשׁוֹ יִפְרֶה' (ישעיה יא,א). המשיח נמשל לענף (חוטר) המתחיל לצמוח מהגזע הכרות של מלכות דוד בן ישי, ולנצר קטן המבצבץ ויוצא משורשי העץ. כך הרד"ק מפרש את הפסוק: "שהעץ הנכרת יחליף ויוציא יונקות מגזעו ומשורשיו... ולפי שישראל גלו מארצם כמה שנים ונפסקה מלכותם, כאילו נכרת העץ, אבל הגזע והשורשים נשארו... אמר הנביא, כי משורשי ישי ומגזעו ייצא עוד חוטר, נצר, ויהיה עוד מלך על ישראל כבתחילה, ויותר ממה שהיה".

הנצר הזה עתיד לגדול, עד שיהיה כמו נס ודגל, שאחריו הולכים כל העמים, כמו שהנביא אומר בהמשך: 'וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא, שָׂרֵשׁ יֵשׁוּ אֶשֶׁר עִמָּד לְנֶס עַמִּים, אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרְשׁוּ, וְהָיְתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד' (שם יא,י). ומפרש מצודת דוד: "משיח היוצא משורש ישי, אשר יהיה עומד ביום ההוא, יום קיבוץ גלויות, לנס עמים הוא לכל העמים, כמו נושא הנס... שכל אנשי החיל הולכים אחריו. כן ידרשו כל העובדי כוכבים אל המשיח, ואחריו ילכו לעשות מה שיצוו".

צִמְחָה. אחד משמותיו של המלך המשיח הוא - 'צמח'. כך הנביא ירמיה אומר: 'הֲגַה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה', וְהָקַמְתִּי לְדָוִד צִמְח צְדִיק, וּמְלֶךְ מְלֶךְ וְהִשְׁפִּיל וְעָשָׂה מְשֻׁפָּט וְצָדִיקָה בְּאֶרֶץ' (ירמיה כג,ה). הרד"ק מפרש שהכוונה למלך המשיח: 'צמח צדיק זהו המשיח, וקראו צמח, שיהיה צאתו בעולם כצאת צמח השדה'. זה גם כינויו של המשיח בתפילת שמונה עשרה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". גם בתפילת הוושענות אנו אומרים "הנה איש צמח שמו". בתלמוד הירושלמי (ברכות פרק ב, הלכה ד) נאמר: "רבי יהושע בן לוי אמר - צמח שמו". בהמשך מובאת דעה אחרת ולפיה "מנחם שמו". והגמרא אומרת שאין מחלוקת ביניהם, שכן "חושבני דהדין כחושבני דהדין [=החשבון הגימטריוני של שתי המילים 'צמח' ו'מנחם' זהה] - הוא צמח הוא מנחם".

תהליך הופעתו של המשיח מוגדר צמיחה, שכן הוא דומה לצמח שמתפתח תחילה בתוך האדמה ואינו נראה כלל, ואחר-כך מתחיל להתגלות ולצמוח כשתיל רך, עד שהוא גדל ועולה ומגיע למלוא גובהו ופארו. כך מסביר זאת הרבי מליובאוויטש: "השם 'צמח' ('צמח שמו'), מלשון צמיחה, מורה שישנו זמן שאינו בגלוי, וצריך לצמוח ולהתגלות" (תורת מנחם תשמ"ז, כרך א, עמ' 268). נתפלל אפוא שבמהרה נזכה לראות בצמיחתו של ה'צמח', עד להופעתו בכל הדרו, בגאולה האמיתית והשלמה.

**שיחת השבוע מגיע
ישירות אליכם!**

עכשיו יש לכם האפשרות
להזמין מארז עלוני 'שיחת השבוע',
שיגיע אליכם מדי שבוע עד הבית.

הצטרפות באתר chabad4u.org.il או בטל' 053-5572770

שן שום מארץ ישראל

יעקב אנרגי. בזכות סעודת ט"ו בשבט

**שליח העלייה הבחין
במתרחש ושאל את
האחים אם הוא מפריע
להם בנוכחותו. "חס
וחלילה", התנצל יהודה,
"פשוט לאחי היה רעיון
מוזר, לבקש ממך פרי
מארץ ישראל..."**

הזמין אותו יעקב לבוא לביתו במוצאי השבת, למלווה מלכה לכבוד ט"ו בשבט. השליח נענה בשמחה.

משפחת אנרגי ערכה סעודה חגיגית. על השולחן הונחו פירות יבשים, ריבות ומיני מאפה שעליהם בירכו המסובים. היהלום שבכתר היה תפוח עץ עסיסי, נדיר בימי החורף. יעקב פרס אותו לעשרים פרוסות והגישן לבני המשפחה ולאורחים שהביא מבית הכנסת, ובהם שליח העלייה.

במהלך הסעודה עלה רעיון במוחו של יעקב. הוא פנה אל אחיו יהודה, שכבר ידע לדבר מעט עברית, וביקש ממנו לשאול את האורח אם במקרה יש עימו פרי או ירק שגדל בארץ ישראל. "כמה נפלא יהיה אם נוכל לטעום בראש השנה לאילנות מפירותיה המתוקים של ארץ ישראל", אמר ליהודה.

יהודה סבר שבקשתו של אחיו מוזרה במקצת. הוא גער בו וסירב לשאול את השליח. הלה הבחין במתרחש, ושאל את האחים אם הוא מפריע להם בנוכחותו. "חס וחלילה", התנצל יהודה, "פשוט לאחי היה רעיון מוזר, לבקש ממך פרי מארץ ישראל..."

"אני מצטער, אך אין עימי שום פרי מפירות הארץ", השיב השליח. ופתאום אורו עיניו. "נזכרתי כי יש בתיקי שן שום מארץ ישראל. אני מחזיק אותה כסגולה להצלחה, אבל אשמח לחלוק אותה עימכם."

נהרת שמחה פשטה על פניו של יעקב. הוא לקח את שן השום בהתרגשות, פרס אותה לחתיכות קטנות, וטיגן אותן בשמן ארגן (שמן יקר, המיוצר מאגוזי ארגן הצומחים במרוקו).

לשולחן הוגשה כיכר לחם טרי, והמסובים טבלו אותו בשמן המתובל בשום שצמח בארץ הקודש. השמחה הייתה גדולה. בסיום הסעודה הזמין יהודה את שליח העלייה ללון בביתו, שהיה מרווח מביתו של אחיו יעקב.

למחרת בבוקר ניגש אחד המתפללים בבית הכנסת אל יעקב, וגילה לו כי נודע לשלטונות על דבר המסיבה שארגן בביתו עם שליח העלייה. יעקב הביין כי הוא נתון למעקב וכי ייתכן שייעצר בכל יום.

כשסיפר זאת לאשתו הגיעה גם היא למסקנה שעליהם לעלות לארץ בהקדם. הם הזמינו דרכונים, ולשכנים סיפרו שבכוונתם לנסוע לצרפת.

בסוף חודש אדר יצאה משפחת אנרגי ממרוקו. מקזבלנקה נסעו לגיברלטר, ומשם עשו מסע ארוך, מקצתו באוניית משא, לספרד. המסע היה קשה ומפרך. הם חלו במחלת ים, אך יעקב עודד את רעייתו וילדיו כי ארץ ישראל נקנית בייסורים.

מספרד נסעו למרסיי שבצרפת. שם שהו שבועיים במחנה עולים, כי הילד הקטן לא חש בטוב. אחר-כך המשיכו לנאפולי שבאיטליה, ומשם לארץ ישראל.

"בזכות שן שום עלינו לארץ ישראל", אומרת הגב' קלרה מחפודה מנתניה, בתו של יעקב. "זכיתי בשישה ילדים וארבעים נכדים ונינים, שמפוזרים בכל רחבי הארץ. אני תמיד אומרת לילדיי כי כשם שאנו מצויים לספר את סיפור יציאת מצרים, כך עלינו לספר לצאצאינו את סיפור יציאת מרוקו, למען הדורות הבאים". אפילו לנכריי? "סיים ה'שרף' את דבריו.

יעקב אנרגי חזר בבוקר מתפילת שחרית ופניו חיוורות. "אנחנו בסכנה גדולה", אמר לאשתו. "עלינו לעזוב את מרוקו בהקדם האפשרי, שאם לא כן, עלולים לשלוח אותי לכלא לשנים רבות".

זה היה ביום ראשון, למחרת ט"ו בשבט תשכ"ג (1963), בקזבלנקה שבמרוקו. בשבת התארח בקהילה שליח עלייה, שבא לעודד את היהודים לעלות לארץ ישראל. הוא נשא דברים בבית הכנסת בשבחה של הארץ, וקרא ליהודים ללכת בעקבות אחיהם שכבר עלו ארצה.

יעקב היה יהודי ירא שמיים, אוהב תורה וטוב לב. לפרנסתו עסק בבנייה, ואת ביתו פקדו דרך קבע אורחים ונוקמים. הוא רצה מכבר לעלות לארץ ישראל, ואולם אשתו חששה מהנסיעה.

היו כמה סיבות שעוררו חששות בליבה. ראשית, בני הזוג ציפו לילד, והמחשבה להיטלטל בדרכים במצב הזה הרתיעה אותה. גם השמועות על המצב הביטחוני בארץ עוררו בה דאגה.

אך הקושי העיקרי היה הצורך לעשות את העלייה בסודיות. אחרי שמרוקו קיבלה את עצמאותה (בשנת תשט"ו, 1956) היא אסרה על אזרחיה היהודים לעלות לארץ ישראל, והעלייה הוכרחה להתבצע בדרכים חשאיות.

משפחה שהחליטה לעלות לארץ לא גילתה את דבר נסיעתה. רק כאשר גילו השכנים שהמשפחה נעלמה, הבינו שהיא בדרכה לארץ. העולים היו אורזים באמצע הלילה מעט חפצים, ויוצאים בשקט לעבר ספינה המפליגה לאירופה, ומשם לארץ ישראל. כך עלו לארץ כשלושים אלף יהודים.

העלייה החשאית גם גבתה מחיר דמים כבד. בכ"ג בטבת תשכ"א (1961) עשתה ספינת 'אגוז' את דרכה מחוף אל-חוסיימה לגיברלטר. היא עלתה על שרטון וטבעה עם 44 הנוסעים שעליה, מחציתם ילדים.

סופם הטרגי של העולים בספינת 'אגוז' הרתיע גם הוא את אשתו של יעקב, וזו ביקשה להמתין ועדיין לא לעלות לארץ. כאשר הופיע שליח העלייה בבית הכנסת,

על פי דו"ח שוק ההון בישראל 2021:

כסף לפח? מבדיקה של רשות שוק ההון בישראל
6.5 מליון מקרים של כפל ביטוחי במספרי פוליסות

שיחה של 5 דקות עם נציג חברת 'גפן בסד'
תחסוך לך הון רב בשנה
בעלויות הביטוחים

077.444.7777

basad.co.il | 051-244-4777

Logo for 'Gefen Basad' with a smartphone displaying the website. Text: 'צריך לעשות הכל שיירה בסדר', 'גפן בסד', 'כל הוטוואטסאפ בשבילך', 'בריאות | פנסיה | ביטוח חיים | ביטוח נסיעות לחו"ל | משכנתא | ביטוח רכב | ביטוח דירה'.

לא משנה
אם אתם אנשים
של תה או קפה

בשבת תשתו בנועים!

התקדמו למגוון ברי המים של אפיקים עם טכנולוגיית שבת למהדרין, שיאפשרו לכם ליהנות ממים חמים וקרים בטעם נפלא למשך שבתות חורף!

מכשירים מתקדמים << שירות ללא תחרות

חסכוני
בחשמל

חדש!
מגוון צבעים

שפע מים
רותמים

מנגנון בטיחותי
לילדים

מוקד
הזמנות: 077-230-47-57

נעם
מבית אפיקים שבת

רציתי לשאול

עם הרב יהודה דונין
מנהל בית חב"ד אחוזה, חיפה

איך הופכים את סעודות השבת לחוויה רוחנית מרוממת, שבה שותפים גם הילדים?

מספרים משהו במהלך הסעודה. זה יכול להיות רעיון לפרשת השבוע, סיפור שקראו או שמעו, וכל נושא רוחני-ערכי שהם רוצים לדבר עליו.

חשוב מאוד להקשיב לכל אחד ואחת, קטנים כגדולים, ולהחמיא להם.

מובן ששירי השבת וניגוניה הם חלק חשוב מהאווירה המיוחדת. גם פה אנו מניחים לבני הבית, ובעיקר לקטנים, לבחור את השיר שהם רוצים לשיר, וכך הם מצטרפים לשירה ולא מתחילים לפהק...
לסיום, ברוח מאמר חכמינו "מי שטרה בערב שבת יאכל בשבת", גם החוויה הרוחנית בשולחן השבת תלויה בהכנה מראש. כשכל אחד יודע שעליו לבוא לסעודה עם משהו שהוא יכול לומר או לספר, ואפילו אם זה חידון על פרשת השבוע וכדומה, תהיה כל המשפחה שותפה לחוויה ולציפייה לשבת הבאה.

אצלנו כל בני המשפחה מחכים כל השבוע לסעודת השבת. כל אחד ואחת מהילדים יודעים שיחכו להם הסלטים והמאכלים האהובים עליהם. ובעיקר - זה הזמן להיפגש כולם יחד, בלי הפרעות.

אבל נוסף על עצם האווירה הכללית הנעימה, זוגתי ואני דואגים להפוך את המפגש המשפחתי לחוויה רוחנית.

קודם כול, יש דברים שלעולם לא יעלו כנושא לשיחה בסעודת השבת. לא פוליטיקה, לא סיפורים 'צהובים' שצצו במהלך השבוע, ובוודאי לא דיבורים שיש בהם לשון הרע ורכילות.

הסוד הוא לבוא לסעודה מוכנים, ולשתף את כל בני הבית בתוכן הרוחני שלה. הבנו שהמתכונת שבה האבא בלבד אומר 'דבר תורה' בסעודת השבת פחות עובדת. לכן הנהגנו שכל אחד ואחת מבני הבית, ובכלל זה האורחים, אומרים או

הלכה למעשה

הרב יוסף גינזבורג
רב אזורי, עומר

ט"ו בשבת בשמיטה

שאלה: מה המשמעות ההלכתית של ט"ו בשבת בשנת השמיטה?

הם כבר גידולי שביעית, ואילו פירות האילן - אם חנטו לפני ראש השנה (ולדעות אחרות אם 'הביאו שליש', היינו שהפרי הגיע לשליש הבשלתו או לשליש ממשקלו או מנפחו הסופי) - עדיין הם שייכים לשנה השישית, חייבים במעשרות ואינם קדושים בקדושת שביעית.

עם זה, גם בשנת השמיטה ט"ו בשבת משמש תאריך משמעותי לעניין שנות 'ערלה'. למשל, מי שנטע עץ פרי בשנת תשע"ט (עד ט"ו באב), נחשבת לו תשע"ט שנה ראשונה ותשפ"ב שנה רביעית. לפי הרמב"ם והראב"ד, פרי שהגיע לשלב הגידול הנ"ל אחרי ראש השנה תשפ"ב - איננו 'ערלה', האסורה בהנאה, אלא 'נטע רבעי', המותר באכילה לאחר פדיונו. לעומתם, הר"ן, הריטב"א והטור סבורים שרק הפירות שהגיעו לשלב זה מט"ו בשבת תשפ"ב יהיו מותרים.

תשובה: בשש שנות עבודת השדה משמש ט"ו בשבת תאריך קובע לשנת המעשרות. פירות העץ, שהגיעו לשליש גידולם מתאריך זה ואילך, שייכים לשנת המעשר החדשה ('מעשר שני' או 'מעשר עני', על-פי סדר השנים במחזור שש השנים).

ואולם פירות האילנות שצומחים השנה, בשנת השמיטה, חלה עליהם קדושת שביעית והם פטורים מתרומות וממעשרות. הסיבה היא, שחלה חובה להפקירם (או שהתורה הפקירה אותם בכל מקרה), והפקר פטור מתרומות וממעשרות; או מפני שהשנה השביעית בכלל איננה 'שנת מעשר'.

היום הקובע לעניין השמיטה אינו ט"ו בשבת אלא ראש השנה - א' בתשרי. הירקות שנקטפים מייד אחרי ראש השנה

מקורות: משנה ר"ה א.א. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ד ה"ט וה"י"ג. שו"ע יו"ד ס' שלא סעיף קכה. 'משפטי ארץ - שביעית' פט"ו ס"ב וס"ד, וש"נ. 'משפטי ארץ - ערלה' פ"ב ס"ד.

התנורה האבודה

1

דבר התורה שלי

שכחנו איזו פרשה קוראים

מה עושים אם שוכחים איזו פרשה קוראים בשבת?

קרה פעם שכל מתפללי בית הכנסת שלכם שכחו מהי פרשת השבוע? ברור שלא... אבל מה עושים אם קורה דבר כזה? הלא בשבת אִי־אפשר להתקשר למישהו ולברר איזו פרשה צריכה לקרא.

רבנו סעדיה גאון קבע שבמקרה כזה קוראים את פרשת המן - פסוקי התורה בפרשת בשלח, שבהם מתארת ירידת המן במדבר.

הסבה הפשוטה לכך היא, שבפרשה הזאת נטעו בני ישראל על שמירת השבת, ונאמר להם שביום ששי יקבלו מנה כפולה של מן, גם בשביל השבת, אך בשבת לא יצאו לאסוף את המן.

אבל יש סבה עמקה יותר, הקשורה לדמיון בין המן לבין השבת.

המן נתן לכל בני ישראל בשונה - לצדיקים, לבינוניים ולרשעים. המן היה מזון פלאי. כל אדם שאכל אותו היה טועם בו את הטעם שרצה. גם הרשעים נהנו מתכונותיו המפלאות.

קדשת השבת משפיעה אף היא על כל אדם ועל כל דבר. למשל, אפילו האכל של שבת יש בו קדשה. מצוה להנות בשבת מהקניחים ומהממתקים שאוכלים, וזה חלק ממצוות ענין שבת. בגמרא כתוב שאפילו רשע אינו משקר בשבת, כי גם הוא מרגיש את קדשתה. לכן אם לא יודעים מהי הפרשה הנכונה - קוראים את פרשת המן.

תנפיה בת שמונה מאות

שתף אותנו, הילדים, בספורו האישי מאותה תקופה. אולי חשש פי זכרונותיו הקשים יכבידו על לבותינו הרפים. אבל דבר אחד למדנו מפיו בברור: לסבא יחיאל לא היה צל של ספק שרק זכותו של הסבא הגדול שלו היא שעמדה לו להנצל לפני עשרות שנים ולשרד את אימי מלחמת העולם השנייה, שאותה חוו בהיותו ילד.

...

"סבא מעולם לא שכח לתת לנו דמי חנפה", הזכיר שמואל. "והפעם", הוסיף יונתן, "לא זו בלבד ששכח, אלא שגם סבתא מלכה שכחה להזכיר לו. זה באמת מוזר מאוד".

"בהחלט", הסכים קובי, "זה רק אומר שאני לא 'קונה' את ההסבר של סבא על החנפיה! איך הוא אמר? 'פנראה שהחנפיה צריכה קצת לנות'... זה נשמע לכם הגיוני? חנפיה שסבא מחפה כל השנה כדי שייכל להדליק בה והנה, מגיע חנפה סוף-סוף, וסבא שולח את החנפיה לנות... חוץ מזה, סבא לא הצליח לחזק כל הבקור אפילו פעם

"הי! שמתם לב מה קרה?", קרא קובי פתאום, וכלם עצרו בבת אחת.

פנראה באמת קרה משהו כי קובי נראה מטורד מאוד. "עכשו אני משקנע סופית שקרה משהו", שב ואמר.

"למה אתה מתכוון?", נסו שמואל ויונתן להבין. זה קצת מרגיז שמישהו מדבר אתך על משהו שנשמע נורא מעגן, ואתה אפילו לא יודע על מה הוא מדבר.

"התכוונתי שלא קרה מה שהיה צריך לקרות", הסביר קובי, וכשראה ששני האחים הולכים להתרגז באמת, מהר להוסיף: "אולי אתם זוכרים מה סבא נוהג לתת לנו בחנפה בסוף הבקור?".

"דמי חנפה!", קראו השניים במקהלה. "צודק! סבא שכח לתת לנו דמי חנפה השנה. מוזר מאוד".

השיחה הזו התנהלה בחנפה האחרון מחוץ לביתם של סבא וסבתא, בדרך חזרה מבקור חנפה המסרתי. זו כבר השנה

הרביעית שקובי בן ה-12 בא בחנפה להתארח אצל שמואל ויונתן, חבריו בנפש ובגידודיו, בשכונת רביבים בירושלים, ויחד הם הולכים בנר שלישי של החג לבקר את סבא וסבתא. סבתא מכינה לביבות מציינות וסבא יושב עם הילדים מול החנפיה העתיקה שלו, מתרפק עליה במבטו, ומספר לנכדיו הצעירים מה מספרים לו הגרות.

סבא יחיאל אהב את החנפיה שלו כמו שאוהבים בת יחידה, למרות שלפי הגיל שלה, היא היתה יכולה להיות הסבתא של הסבתא של הסבתא שלו ועוד הרבה יותר מזה! החנפיה של

סבא היתה גאות המשפחה ומזכרת אמיתית מראש השושלת המפארת של משפחתנו - הלוא הוא אחד מבעלי ה'תוספות' הקדושים, רבי יחיאל מפריס, זכרו גנן עלינו, שחי לפני יותר משמונה מאות שנה! על שמו קרוי סבא יחיאל. את החנפיה של סבא - פה מקבל במסרת המשפחתית - יצר רבי יחיאל מפריס כמו ידיו ובה הוא היה מדליק בעצמו גרות חנפה.

סבא שלנו הוא נצול השואה. מעולם לא

אחת וגם סבתא בקשי - אני אומר לכם, ההרגשה שלי לא טובה. לדעתי קרה לחנפיה משהו. אולי אפילו דבר נורא. משהו מספיק קשה, שהצליח לגרם לסבא להדליק לראשונה בחנפיה אחרת".

זו היתה מסקנה כבדת משקל. הילדים עצרו את הליכתם והביטו זה בזה נסערים. "אם קרה משהו לחנפיה", רעד קולו של שמואל, "עלול לקרות משהו לסבא, חס ושלום".

המשך יבוא

מה רבו מעשיהו

עצים ששוברים שיאים

עץ סקווייה

צילום: ויקיפדיה

נדאי אתם מכירים מישוהו שנקרא ארן, על שמם של עצי הארן היפים. אבל האם שמעתם על עץ שנקרא בשם של אדם?

הכירו את מתושלח - העץ הזקן ביותר בעולם. מעריכים שגילו 4853 שנים. לכן נתנו לו את השם 'מתושלח', על שמו של האיש מספר בראשית, שחי יותר מכל אדם אחר - 969 שנים.

מתושלח הקשיש הוא עץ ארן, הגדל ברכס ההרים הלננים בקליפורניה. רוצים לנסע לבקר אותו? זו קצת בעיה. הרשויות מסתירות את מקומו, כדי שאף אחד לא יפגע בו. ועל אף גילו המפלג מתושלח מוסיף לצמוח. זה ראוי להערכה; בכל גיל צריך לצמוח ולהתקדם.

ואם מדברים על עצים המחזיקים בשיאי עולם, הכירו את העץ הגבוה בעולם - עץ סקווייה, הגדל אף הוא בקליפורניה, ומתנשא לגובה של 115.6 מטרים. הוא הגיע לשיא עולם זה, למרות גילו הצעיר יחסית - 600 שנים בלבד. איזה השגה!

שובת שילום קריי

דניאל גורדון
איור: הני פנט

פרולוג: שפירת השבת היתה הדבר החשוב ביותר בעבור העסקן הירושלמי ר' יוסף-לוי קריי. הוא הקפיד לשמר שבת גם בשעות משבר ומצוקה.

חנה, תרע"ט. ביתו של ר' יוסף-לוי קריי, ירושלים.
 עברו עלינו ארבע שנים קשות. שנות מצור ומלחמה.
 כאן בארצנו הקדושה, הצי האנגלי הטיל מצור. אין יוצא ואין בא. ארבע שנים סבלנו חרפת רעב. הארץ התרוקנה.
 הלואי. אבל מנין תשיג סחורה? הארץ שוממה. אין כאן כלום.
 שמע נא יקריי. בלי תקנה שבעזרת ה', ממש בקרוב, נוכל לשגשג ולסחר בגין בבגדים ועברו אסע למצרים! שם, בעיר הבירה קהיר, אקנה ניר ואוביל אותו ארצה דרך תמנת הרבנות באלקסנדריה.
 אמות העולם נלחמו ביניהם בחמש חזיתות עקבות מים. מיליונים אבדו את חייהם במלחמה הגדולה, ביניהם רבים מאחינו היהודים הי"ד.

על תפוח עץ מברכים 'בורא פרי העץ'. על גזר - 'בורא פרי האדמה'. אבל אם סחטנו את התפוח או את הגזר, מברכים על המיץ של שניהם 'שהכל נהיה בדברו'. כך מברכים על כל המיצים, חוץ ממיץ ענבים, שמברכים עליו 'בורא פרי הגפן', מפני חשיבותו.

יהודי איראן יוצאים לאור

ספר תורה חדש במסעו לאיראן

שיעור תורה באיראן

ז ה היה מחזה לא שגרתי. באולם אירועים בטורקיה, לפני כשבועיים, נראתה קבוצת רבנים, המכהנים בקהילות יהודיות במדינות האסלאם, רוקדים עם רבה של איראן, הרב יהודה גראמי. הרב גראמי חיבק ספר תורה חדש, עטוף בניילון, שנועד להעברה לאיראן.

במעגל הריקודים היה אפשר לראות את הרב יצחק חליבה, רבה של טורקיה, המדינה שאירחה את ועידת רבני מדינות האסלאם. הרבנים האלה משרתים קהילות יהודיות בארבע-עשרה מדינות וטריטוריות מוסלמיות, ממרוקו ועד איחוד האמירויות. עלפי ההערכות, במדינות הללו חיים יותר ממאה אלף יהודים.

הוסמך בארה"ב

בעשורים האחרונים אפף ערפל סמיך את החיים היהודיים באיראן. מפעם לפעם פורסם באחד מכלי התקשורת תיעוד של תפילה באחד מבתי הכנסת או מפעילות יהודית כזאת או אחרת, ואפשר הצצה לחייהם של יהודי המדינה. אבל בעת האחרונה אנחנו עדים לדיווחים רבים על חיי היהדות באיראן, בניצוחו של הרב גראמי.

הוא נולד באיראן, למשפחה שומרת מצוות, בעלת שורשים עתיקים במדינה. בנעוריו יצא מאיראן ולמד בשיבת 'נר ישראל' בבוטמימור שבארה"ב. לאחר שהוסמך לרבנות חזר לאיראן, נשא את זוגתו, והחל למסור שיעורי תורה ולטפל בחיי הדת - בתי הכנסת, בתי הדין, המקוואות ועוד. בעקבות זאת הכתירה אותו הקהילה היהודית לרבה, והמטטר האיראני הכיר בו כרב המדינה.

טקס 'חליצה' בשיראז

המפגש הראשון שלו עם עמיתיו, הרבנים המכהנים במדינות אסלאמיות, התרחש בשלהי חודש מרחשוון האחרון, במוזיאון יהודי בברוקלין. "יש לנו הרבה מן המשותף, ובעזרת השם נשתף פעולה", אמר לרבנים, במפגש שתיעד כותב השורות. "אנחנו מכירים את המורכבות של מדינות האסלאם. יש רבנים שמכהנים במדינות סוניות, ויש החיים במדינות שיעיות. זה קצת שונה, אבל בסך הכול

"יש רבנים שמכהנים במדינות סוניות, ויש החיים במדינות שיעיות. בסך הכול המוסלמים משתדלים לכבד אותנו"

בתי ספר יהודיים לבנים ולבנות. צעירי הקהילה לומדים דיינות, כתיבת סת"ם ושחיטה. במדינה יש יותר משישים בתי כנסת פעילים, מסעדות כשרות בערים שיראז ואספהאן, ועוד מוסדות יהודיים.

מעצר ושחרור

עידן הקורונה תרם גם הוא לחשיפת החיים היהודיים באיראן. בשל הקושי במפגשים פיזיים, העביר הרב גראמי חלק חשוב מפעילותו לערוצים דיגיטליים, שבאמצעותם תקשר עם בני הקהילה. מדי יום מסר שיעורי תורה בפרסית, ונשא דרשות חיוק. לשיעורים האלה נחשפו רבים מיוצאי איראן בעולם כולו.

במפגש עם הרבנים שיתף הרב גראמי באפיזודות המתרחשות בארצו. למשל, יהודי הלך ברחוב ונשא עימו תשמיש מצווה. שוטר עצר אותו בחשד לפעילות אסורה. הרב גראמי מיהר להסביר שזה פריט דתי, המשמש לקיום מצווה, והאיש שוחרר מייד.

מכינוס הרבנים בטורקיה נחת הרב גראמי בשדה התעופה בטוראן, חובק את ספר התורה, שאותו יכניס בימים הקרובים לאחד מבתי הכנסת במדינה, ברוב עם הדרת מלך. ■

המוסלמים משתדלים לכבד אותנו.

"במשך שנים, עד שנתמנתי, לא היה רב לקהילה", סיפר הרב גראמי באותו מפגש. "ברוך השם זכינו לסייעתא דשמיא, ואנחנו מובילים כיום את חיי הקהילה".

הרב גראמי שיתף את העולם בתיעוד עכשווי מהחיים היהודיים באיראן. שיעור לבחורי ישיבה בשיראז, טקס חליצה, מבחן על הלכות שחיטה בבית כנסת באיראן, תמונות יפהפיות של בית הכנסת עזיז ובית הכנסת יוסף אבאד בטוראן ועוד. הוא מספר כי בטוראן פועלים

בית הכנסת יוסף אבאד בטוראן

מרגישים חג באושר עד

ט' ובשבת מתוק עם... אושר עד

